ՆՈՄԵՐՈ 1764

1873 ՅՈՒՆԻՍ 30 ԹԻՎ ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ

ԵԼՍԻՆՃԻ ՄԻՆԻ

ԹԷՐՃԷՄԱՆԸ ԷՖԷՐԵՍ

ՄԷՎԱՏՏԸ ԲՈԼԻՍԻՈՅԻ ԻԼՄԻՅԷ ՎԷ ՄԻԼԼԻՅԷ

ՎԷ ՍԱՒՐԷՅԻ ՀԱՄԻ ԵՒ ՎԱՄԻ ԿԱԶԷՏԱ ՏԸՐ

ԱՌՕՐԵԱ ԳԻՆԸՆԴԱԼՈՒՐԸ

Մէջիտիէ 20 դրուշտան

ՕԹԱՄԱՇՕԼ ԻՇԻԽՆ

Կիր սէնէլիք . . . . . 180 դրշ.
Ալթը այլըգ . . . . . 90 »
Իւշ այլըգ . . . . . 50 »

ՎԻԼԱՅԱԹ ԻՇԻԽՆ

Բոլոր իլէ իրսալ օլունաճագլար իշխուն

Կիր սէնէլիք . . . . . 220 դրշ.
Ալթը այլըգ . . . . . 110 »

30 ԲԱՐԱ

ԻԼԱՆԱԹ ԳԻՆԸՆԴԱԼՈՒՐԸ

Պէհէր սաթրը իշխուն

1 վէ 2 վէ ճինսի սահիֆէյէ . . 3 դրշ.
Գիւնլիւ սահիֆէյէ . . . . 2 »

ԻԼԹԻԱՐ. Պանգա, Շիրքէթի վէ սամբը սարրաֆիյէյէ այիտ իլանաթ.
2 վէ ճինսիւ սահիֆէլէրէ . . 6 դրշ.
Գիւնլիւ սահիֆէյէ . . . . 4 »

Զիյատէ միւտաւէթ իշխուն իլանաթա այրը բազարլըգ օլուր։

Մէկատար նամիսյա սայիր պէնտէլի մէճմուէնէ դապուլ օլունաճակ վէ տէրս օլունաճակ էվրագ խաստ օլունաճակտըր։

30 ԲԱՐԱ

Խարբերանէտի, հէյէթը թարիրիյէսի վէ մաթպասը, Սիրամլօլաս Պաղը Ալի հասանէֆենտի նումէրո 20 խանէսի տիր։ — Կազէթանըն ուսուլը իտարէ վէ թարիրիյէսինէ այիտ գէտիգիմիզ մէվատտ հապգրնաս Միւտարիի կազէթա Տիգրան Ճիվէլէկեանա միւրաճաաթ օլունաճաղը կիպի, քէ–ֆիֆէի մէքեաթիպին տախի անրն նամբնա կէօնտէրիլմէսի իգթիզա իտէր։

ԿԻՒՆԼԻՒՔ ՀԱՎԱՏԻՆ

Այաֆը յունիս 25 Թարիխիլէ Եգիպտասան Գէոլէֆենտու Բէյէֆէնտի պէրվէճէսը աթի եաղըմըշ տըր։

«Ասիմ բաշա հարէմլիքներնէ Տէրսաատէթանէն Թէլէկրաֆլա վէրիլէն Թալիմաթտա, Արնավուտլար պիրա չարթ արզը իթաաթ վէ տէխաէթ իթտիքլէրի հալտե, քէնտիլէրինէ աֆվը ումումի իլանը իլէ իսթիյազլարընդն իպգասը վէ Թախսիպ օլունան էմէլլէրինէ Թազմինաթ իթասը էմր ու Թէնպիհ օլունտուղունտան, բաշալ միշարիէյէ յունիսին 24ինտէ իսեան իթմիշ օլան Նահիյէլերէ կիսիւպ աֆվը ումումիյի իլան իլէմիշ տիր։

«Ումումի վիլայէթտէ մուխասէմաթ Թալիլ օլունմուշ, վէ չիմտիյէ գատտար պիթարաֆ գալան գապիկլէր տախի Շգոտրայա մէպուսլար կէօնտէրիպ արզը սատաղաթ իթմիշլէր տիր։»

—

Եվրաստ նէէրինտէ վարօր իշլէթմէք իմթիյազը հայիդ օլան Լէնց նամ ինկիլիզ գումանէսաբ իլէ հիւքիւմէթը Սէնիյէ պէյնինտէ պիր իմթիյաֆ զուհուրա կէլտիկնի տիւն եաշմըշ իսիք։

Սէպէպը իմթիյաֆա տաիր աբլանն Թաֆսիլաթա կէօրէ, մէզքիր գումանէա իմթիյազը Եփրատ նէհրինէ միւնհասրը օլորը հալտէ, Տիգրիս նէհրի իւզէրինտէ տախի վարօր իշլէթմէյէ գազրըշմասրնտան նէզը Պաղտատ վիլայէթի Տիգրիս նէհրի իլէ կէլէն Եօլճրլարը տըշարը յա չըգարթմամըշ, վէ պու խուսուս իմթիյաֆա սեպէպ օլմուշ տըր։ Զանն օլունտըղնա կէօրէ, Լոնտրա գապիտէթսը իլէ Պաղը Ալի պէյնինտէ պու պաղտէ մուխապերէ ճէրէյան էյլէյոր։

—

ԹՕԲԽԱՆԷԻ ԱՄԻՐԻ

Պու տէֆա մէվսուգէնտ խապէր ալտրըղմըզա կէօրէ, Նօրտէմֆէյտա ֆապրիգասընա սըբաբրէ օլունմըշ միթրայէօզ թօբրարը պէտէլի օյան 84 պին լիրա, վէ պունլարըն ֆիշէնկէլէրինին պէտէլի օլան 12500 լիրա վէ ժէնէրալ Պերտէնտէն ալընմըշ օյան դաբսիլէրին պէտէլի օլան 6250 լիրանըն պէր մուհիպը գոնթրաթո թէէտիյէտ պու հաֆթայա խապէթ էյլէմիշ օլտրղընտան, պէտէլթը մէզքիւրէ թէմամէն Թօբխանէի ամիրէյ կէրէք էշվէն ֆիյաթ իլէ վէ կէրէք սուհուլէթլի չէրաէթ իլէ մալ վէրմէք իչին Միւհասր Բանքասը վէ միթահհիտին գէնինտէ միւսաէգաթ բէյտա օյտուղու մէզմունիյէթը ապիմէ իլէ իշիսիրիլիր տիր։

Միւշարէյէյ Ալի Սաիպ բաշա հաղրէթլէրինին պու խուսուստա սարֆ էյլէմէ քաէ օլաբգլարը տրգտաաթ ու հիմմէթ մահղա միլք ու վաթանը իթիպարը մալիսինի թէրֆի էյլէմէք տիմէ գ օլտուղը չիպգէտէն վարէսթէ օլմաղլա, ումումի էվլատը վամանն նամնա բաշալ միշարէյէյ հաղրէթլէրինէ նէ գատտար թէչէքքիրլէր օլունտա ագ տըր։

ԳՐԷՏԻ ԼԻՕՆԷ

Ֆրանսըզլարը միլլի եօրթուսը օլմաղ միւնասէպէթիյլէ ալաֆր։ յուլիսին 14ինճի էօնիմիզտէ-քի ճումա էրթէսի կիւնիւ Գրէտի Լիօնէ պանգասընդն գալաթա վէ Սթամպօլ չիպգէլերի գաբալը օլաճագ տըր։

Մ. Ա. ԳՕՐԲԻՆԻՆ ԳԱՐԱՄՈՒՍԱԼՅԱՆ ՏԱՂԱ ԱՇԽԱՐԼԱՄԱՍԸ

Գարամուսալ ճիվարընտա թէրէ քէօյիւ գաբրպինտէ հայտուտլար թարաֆընտան տարա աշրրըլան Մ. Ալէքսանար Գօրբի հագգընա հէնուղ միհիմմ պիր խապէր օլմայլա, անճագ հայտուտլար հիւքիւմէթ թարաֆընտան թէտապիրը չէտիտէ իթթիֆաք օլունտըղընը կէօրէրէք, տուրա միշմէմէք իչիւն բէր գիյատէ կէրիւէրէ չէքիլիպ կիմմիզ օլտըղլարընտան, Մ. Գօրբինին գուրթուլմասը իչիւն մէպդար մաթլուպը հայտուտարա թէսիմ իթմէք իւզրէ էօթէյէ պէրիյէ չըգարընտան քէօյիւէրը մէրգումանը հիչ պիր թարաֆտա պուլամամըշտա իմիշլէր։

Պինապէրին մաղամը ուրիէն վէրիլէն էմր իւզէրինէ, հայտուտլարընդն գայգայիէճէյլերի չիւպհէ օլունան հէր թարաֆա տա թէլէկրաֆլար չէքիլիպ, տերտսթլէրի իչիւն էվամիրը չէտիտէ իթա օլունմուշ սէ ֆագաթ Մ. Գօրբինին ֆամիլեասը թարաֆրնտան զուգու պուան բէհամ իւզէրինէ, մանմիրէյէ գուրթուլտրգտան սօնրա հայտուտլարընդն զիյատէ սըզըշտրրըլմասընտա հիւքիւմէթճէ գարար վէրիլմիշ տիր։

Տիւնքի նիւսսէմիզտէ կիտէճէկնի եաղմըշ օլտուղմըզ թէրսանէ վարօրը տախի Գարամուսալ սէվահիլինէ միւվասէլէթ իտուպ, օրալարը քէշթ ու կիւզար իլէ կէօզէթմէյէ պաշլամըշ տըր։

Կէչէն կիւն գաթիրընը այրպ Մ. Գօրբիյի պինտիրտիքլէրինի եաղարըլմըշտը 17 եաշընտա քէօյլու չօճուղընդն Գարամուսալտա իթտիկի բիրիյէթէ կէօրէ, հայտուտլարընդն քէաֆիֆէսի Բաւմճա սէօյլէմէքտէ օլտրղլարը կիպի, պաղըլարընդն պաշտա գրտան մամուլ գասքէթի չարգա, վէ պաղըլարընդն պաշը տա պիրէր մէնամի իլէ էօրթիլի իմիշ։ Մէրգումանընդն սիլահլարը Մաբրնի թիւֆէնկի, գամա վէ բէվոլվէրտէն իբարէթ պուլունմագտա վէ մէշհուր Լէֆթէրէ արգատաշլըգ իթմիշ օլան իմթիյազ պիր հայտուտ տա պու հայտուտլարա գլավուղըգ թթմէքտէ օլտրղը կիպի, պունլարընդն սէրքէրտէսի տէ 23 եաշընտա պիր տէլիգանը իմիշ։

Երնէք մէդքիւր չօճուղընդն բիմայէթինէ կէօրէ, գաթրը էլնտէն ալտրգլարընտա պիր պուչու գատաթ գատտար եէր հայտուտլարա պէրապէր կիթմիշ օլմաղլա, Մ. Գօրբի իլէ պուլունան չօրպանընդն՝ գիքր օլանան իմթիյազ հայտուտլա կէօրիւշէրէք պէօյիւկինի արգասը սըրա կիթտիկինի ֆարգ ու տիգգաթ իթմիշ իմիշ։

Պաղը չօրան վէ օտաունընդարընդն բիմայէթինէ կէօրէ տէ, էլան հայտուտլար՝ Թէրէ քէօյիւնտէն սատաթլարա ուզագ վէ եիւքէք պիր քէօյտէ պունլաս՝ կէօյա պունլաս՝ ատքէր գօրտնընդն բէյտէրէյ սրգըշտրդընը կէօրիւնճէ, Մ. Գօրբինին թախլիսի իչիւն բարա մարա խթէմէյիպ, քէնտի եագալարընը գուրթարմաղա չարէ արայօրլար իմիշ։

ԳՕՂԷՐԱ

Տէրսաատէթ Պուլկար գարամէքթիւտասը Մ. Զանօֆ՝ չիպհէլի մահալլէրտէն կէլէճէք քեաֆիֆէի սեֆարնէ պիր թէհաֆուզխանէ թէէսիս օլունճագ օյան վարնա լիմանընտան պաշգա Գարատէնիզքէի Պուլկարիսթան լիմանլարընդն գարալը թուրքմասրնա Պուլկարիսթան հիւքիւմէթինէ գարար վէրմիշ օլաբգընը էվվէլկի կիւն սրհհիյէ մէճլիսինէ թէպլիգ էյլէմիշ իսէ տէ, մէճլիսը մէզքիւր իչպու մէսէլէյի միւզաքէրէ իթմէմիշ տիր։ Բօլիս թարաֆընտան իթթիխաղ օլանան թէտապիրը սրհհիյէ սուրէթը քիֆայէտտ տէյիլ տիր։

Մըսրրտա սրզըր խասթալըգը միւնասէպէթիյլէ հայվանաթը մէվճուտէնին իւչտէ իբի բայը թէլէֆ օլունուշ տըր։

(ՏԱԽԻԼԻՃԷՆ վէ ԹԷԼԷԿՐԱՖ հավատաթը իչիւն սան սահիֆէյէ միւրաճաաթ օլընա)

Զանօֆա պու. Եօլտա ճէվապ իթա էյլէմիշ տիր։

Սըհհիյէ տաիրէսինտէն նէչը օրտնան պիր ճէտվէլէ կէօրէ, ամլաֆը յունիսին 24ինտէն յուլիսին 8ինէ գատար եանի 15 կիւն զարֆընտա Տիմեաթտա 1424, Մանսուրատա 299, Բօրսահատէ 7, Թանթատա 1, Սամանուտտա 56, Իսքէնտէրիյէտ 4, Շէրպինտէ 18, Մէնզէլէտէ 11 քի, Մըսրրան գէլէրա սիրայէթ իթմիշ օրան մէկգիւր մահալլէրինտէ ճէման 1847 քիչի գէլէրատան թէլէֆ օլմուշ սըրը։

Տիմեաթտան Բարիզէ իլթիճա իթմիշ օլան պիր գատէրն գէլէրատան վէֆտա իթտիյի թէպէյնիսն իթմէսիյլէ, բէլիրլը մէրգումէնին խանէսինի պէշալտրպ, էհալիսէն հիչ պիր քիմսէ եանանմամաղ իչիւն մէզքիւր խանէնին էթրաֆընտա ասաքիրը նիզամիյէսին պիր գօրան չէվրիլմիշ օլտրգընը ԼէՖրանսէ նամ Ֆրանսըզ կաղէթասը եաղըյօր։

Ֆրանսանըն Հավր լիմանընտա գէօրէատան պիր վէֆիյաթ վուգու պուլտըգը եապրմիշ իսի իսէ տէ, մահալը մէզքիւր գայմագամը՝ կագէթասար զատէթասը լա շայիսի մէզքիւրէ յի թէքզիպ իթմէքտէ տիր։ Պունդան պէրապէր Ֆրանսանընը չէմալ թարաֆընտա Մոնդան-Պարէ օլնամմանտալտ գօլէրատան իբի քիչի վէֆտա իթտիկի շէյյլ պուլմուշ, վէ ֆագաթ գօլէրայա պէնդէր տիկէր պիր խասթալըգլա պիր քիչի էօտիկի մուախխարէն թահգիգ օլունմուշ տըր։

Անրը հալ պուրատա տախի վուգու պուլուպ, չէյյէ քի, էվվէլքի կիւն գօլէրատան Հայտարբաչա խասթախանէսինտէ իբի վէֆտա իթտիկնէ տաիր պիր թէվմիտ չըգմըշ իսէ տէ, վէֆիյաթը մէզքիւրէնին աղ չօղ գօլէրայա պէնդէր պիր նէվի սրթմատան նէչէթ իթտիկի թահգիգ էյլէմիշ տիր։

Պոմպայը պաղը թիճճարլարընը բանայը միւնասէպէթիյլէ Տիմեաթա կէմիշ օլտուղլարը թէհաղգուղ իթտիյինէն, գօլէրանընդն անլէր թարաֆընտան Տիմեաթա կէթիրիլմիշ օլտուղը հագգընտա Մրսրը սրհհիյէ խարէսի վէ մուխթէլիֆ մէճլիսներնէ շիպհէ խարմէքտէ իմիշ։

Գօլէրա ալէյհինտէ իթթիխաղը լաղմ կէլէն թէտապիրի միւզաքէրէ իչիւն տիւնքի կիւն Ալթընճը տարիխտէ պիր մէճլիսը ֆէվգէլատէ իթթիխա իթտիյինի ժուրնալ ու Գազէթասը եաղըյօր։

Ֆանիմարգա տէվլէթի տախի Մըսրրտան Ֆանիմարգա լիմանլարընա կէլէճէք ոէֆիֆէլէրին գարանթինա թահգընա ալընմասընա գարար վէրմիշ տիր։

Իգմիրտէ Գալգօմէն թէհաֆուգխանէսինտէ գարանթինա պէքլէմէքտէ օլանլարա թէսհիլաթ օրմաղ իւզրէ բոսթա վէ թէլէկրաֆ նէզարէթի թարաֆընտան վուրրա թէլէկրաֆ մերքեզինէ էճնէպի լիման իւզրէ պիր մուխապերէ մէմուրը իրսալ էյլէմիշ տիր։

Խաքէնտէրիյէտէն եաղըլարը վէճհ իլէ, գօլէրա զուհուրինտէն տօլայը էֆքարը ումումիյէտ հէյլեճան պէրքիմալ տըր։ Բօլիս թարաֆընտան իթթիխաղ օլանան թէտապիրը սրհհիյէ սուրէթը քիֆայէտտ տէյիլ տիր։

Մըսրրտա սրզըր խասթալըգը միւնասէպէթիյլէ հայվանաթը մէվճուտէնին իւչտէ իբի բայը թէլէֆ օլունուշ տըր։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Տիւն Կրան Ժողով Բաթրիգխանէտէ իճթիմա իտէրէք, պաղը մէվատտ վէ մէսալիհի թահվը միւզաքէրէյէ այմըշ տըր։

Սիս վանքը միաբանլարընտան Միքայէլ եպիսկոպոս խոթիրահաթ իչիւն մէմլէքէթի պուլունան Ամասիայա կիթմէք իսթէմիշ իսէ տէ, Կրան Ժողով յուհանիի մուամիլէյէնին Առաջ. Տեղապահ մէմուրիյէթիլէ կիւրինէ կէօնտէրիլմէսինէ զարար վէրմիշ տիր։

Վարնա միլլէթտաշլարըմըզ Բաթրիգխանէտէն պիր Հալիֆարարդիլ թալեպ իթմիշ գրուգլարընտան, Կրան Ժողով Պայտարքարպէյի Արշարունի Դեր. Տ. Յովհաննէս վարդապետի կէօնտէրմէյէ գարար վէրմիշ տիր։

Պու. քրէյտէ մուղիմ միլլէթտաշլարըմըզ արաօրնտա, իբի բարագ սէպէպլէրէ նիթճագ վէ գիյլ ու գալ մէվճուտ օլտուղունտան, մէզքիւր Կրան Ժողով պարրչ իչիւն Բաթրիգ Ամեն. Տ. Ներսէս Սրբազան հաղրէթլէրի թարաֆընտան պիր կոնդակ կէօնտէրիլմէսինի գարարլաշըրմըշ տըր։

Տիւնքի կիւն Բաղ. Ժողով տախի Բաթրիգ Ամեն. Տ. Ներսէս Սրբազան հաղրէթլէրինինդոխտագահութիւնը վէ Մաքսուտ Սիմոն պէյ էֆէնտի հաղրէթլէրինին Ատանապետութիւնը թահվիլընտա ինիգատ իտէրէք, Տնտես. խորհուրդ թարաֆընտան քէնտիսինէ թագտիմ օլունան վէ քէնտի թարաֆընտան տա Միլլէթ մէճլիսը ումումիսինէ տրդ օլունճագ օյան 1883—1884 սէնէսինին Բաթրիգխանէ պիտրժէսինի թէտգիգ ու միւզաքէրէ իթմիշ տիր։

Բաղ. Ժողով՝ մէզքիւր պիւտժէտ Միլլէթ մէճլիսը ումումիսի զապտնամէլերինին մէսարիֆը թապիկսի նէմուխասէս օլանմէպլաղը ֆէսխ խուսուսընտա Տնտես. խորհուրդը վաղը օյան պիր թէքլիֆնին վէ քէզալիք Բաթրիգխանէ մէմուրիյինին թէնգիտ ու թէնզիլը մաաշաթընա տախը օյան տիկէր պիր թէքլիֆնին ըստտ իթմիշ տիր։

Բէզա Բաղ. Ժողով՝ Ադգ. Տուքքն ճէմ ու թահսիլնէ տախը Տնտես. խորհուրդը արզ իթտիկի ուսուլի տախի թահվը միւզաքէրէյէ արարագ, պու պաղատ պիր իթթիֆագ հուսուլէ կէթիրէմէտիկինտէն, պու մէսէլէյի տէ կէլէճէք իճթիմանընա թահվիգ իթմիշ տիր։

Պատէհու Բաղ. Ժողով՝ Միլլէթ մէճլիսը ումումիսինտէն քէնտիսինէ իրսալ վէ իհսալ օլունան պիր չօգ սիւալլար Հագգընտա իճրան միւզաքէրէթ իտէրէք, քէնտի մուհասէպէսինէ վէրտիկի կիւն մէզքիւր սիւալլերին ճէվապլարընա պէրլէմէսինին Եարարդընը մէզարա տէֆն իտիրմիշ տիր։

Եէվմը մէզքիւրտէ սաաթ իբի պիր պուչուգտա Լուսինեան Գեր. Տ. Խորէն Սրբազան մէզքիւր Ս. Յարութիւն քիլիսասինտէ Գուտտասը Շերիֆ Թագտիս իտէրէք, Հոգեհանգիստ տուվասը էանասընտա, պէլաղէթը մութթասըֆէսի իլէ պիր մէրսիյէ (գամբանական) սէօյլէմիշ, վէ միւթէֆանընն պիլճիւմէ խաստիլը համիյտ վէ էֆալը միլլէթբէրվէրանէ վէ միւթէտէյյինանէսինի մեհ ու սէնա էյլէմիշ տիր։

Գուտտասը Շերիֆտէն սօնդրա ճէնազէ տիրնի իճրա իտիլիկի զեման, իբի թարաֆընտա եպիսկոպոսլար, վարդապետլեր վէ միւթէատտիտ քահանալար պուլունտըղը հալտե, Բաթրիգ Ամեն. Տ. Ներսէս Սրբազան հաղրէթլերի տախի ճիկէրտաւ պիր մէրթիյէ կյրատ պույուրմուշ, վէ ճէնազէնին մէզարը իւզէրինտէ սօն տուվա վէ խաչակնքում տիրնին քէնտիսի իճրա իթմիշ տիր։

Միլլէթիմիզին պիր խայլի միւթէպէան վէ միւթէհայիզանը վէ էճնէպիտէն տէ պիր չօգ զէվաթը միւթէպէրէ իչպու ճէնազէ ալայընտա հաղրը պուլունմըշլար տըր։

Քիլիսէի մէզքիւր Բաղ. Խորհուրդը իլէ Բարսղեչի Տէր Մինասեան Գեր. Տ. Վահան վարդապետ՝ կէրէք միւթէվէֆայա վէ կէրէք խանէտանը միհէթէրէմինէ հիրմէթէն պիտիրիրը հիմմէթի իտէրէք, ճէնազէ ալայընճա լաղմ կէլէն պիլճիւմէ թէրթիպաթրն մամլուպ տէրէճէտէ պուլունմասընա սարֆը զայրէթ իթմիշլէր, վէ քիլիսէյի եաս ու մաթէմէ մուվաֆֆէգ պիր հալտե ասնամ տրմիշլար տըր։

Ճէնազէ տուվալարը էանասընա միւթէվէֆանընն մագպէրէսի Եանընտա վուգուա կէլէն պիր մէնզարէ տախի ճարիպը բրիգադաթ իտի. մահալը մէզքիւր մէրթէպինին գըշ չակիրտանը՝ քէնտի էյլիքտարլարը պուլունան միւթէվէֆի մուհարիյէյէ հիրմէթէն, մէզարրն էթիրանինա տաֆպէսաթէ օլարագ արզը մաթէմ իթմիշլէր տիր։

Մէրհում Փափազեան Գէորգ էֆէնտի միլլէթ խրատէլերինտէ պուլունուպ, մէսէլա Ս. Փրկիչ Հոգալարձութիւնը, Գերագոյն Ժողով ողալլըը վէ Միլլէթ մէճլիսը ումումիսինտէ մէպուսլըգ իթմիշ վէ Գումգաբու տիրարը-սընտա քի Ս. Յարութիւն քիլիսէսինտէ տէ միւթէվէլլի օլմուշ տըր։

Բէզալիք տէվլէթը մէթպուսընա տախի իչիսի խըստամաթ իթմիշ, վէ իպլաղ իթտիկի սատաղաթընա միւբտիֆաթէն նիշան վէ բրիթպէլերէ նախլ օլմուշ տըր։

Պու միւնասէպէթլէ կազէթանընդ հէյէթի՝ պէյանը թէէսսուֆ իտէրէք, միւթէվէֆանընն պիրատերլերի մախտուտլարընա վէ ադրապա վէ թաալլիգաթընա ճէնազը Հագգընդն թէպիյէթ-պալաշ օլմասընը թէէմէնի էյլէր։

Խասքէյ Ս. Յովհաննոս քիլիսէսի բարապլարընտան Արժ. Տ. Յովհան քահանայ պիր խայլի վագթտան պէրու խասթա պուլունուպ, տիւն իրթիհալը տարը պագա էյլէմիշ օլմաղլա, ճէնազէ ալայը պու կիւն մահալը մէզքիւր քիլիսէսինտէ իճրա օլունաճագ տըր։

—

Միլլէթիմիզ աթըպպասընտան Տօգթէր Նագաշեան էֆէնտի իտէրէ պրհհէթ ու ակիյէթ իտէրէք, քէմաֆիսսապրգ վիզիթարարընա տէվամ իթմէյէ վէ միւբաճաաթ իտէն իսթէէկեանընը թէտսուվի էյլէմէկէ պաշլամըշ օլուուղընը մաէլէմնունիյէ պէյան ու իլան իտէրիզ։

—

Հէրէֆին պէյանընա կէօրէ, անասալ էրզրումը Նէկեան Յակոբ էֆէնտի՝ պիր վագթտան պէրու Էրզրումի վագտասընտան տօլայը գաչագ պուլունան գարընտաչը Նէկեան Կարապետի խանէսինտէ սագլամագ իթմամըյա էվվէլքի կիւն իսկիւտար զապթիա թարաֆընտան թէվգիֆ օլունմուշ իսէ տէ, մումիսէյէ Յակոբ էֆէնտի լաղմ կէլէն իլզահաթը վէրէրէք վէ քէֆալէթէ բապթ օլընարագ գօյվերիլմիշ տիր։

—

Երնէք մէզքիւր կազէթանընդ պէյանընա կէօրէ, Տիյարպէքիրտէ Սիլվանը Շերիֆ էֆ. Նամընտա պիր իսլամդն խոյան գաղասընտա վագը Բարգուտ գարիէսի էհալիսինտէն խաչէր Նամը յա 14 եաշընտա պիր գըզը Բիրինճճի Հասան էֆէնտինին խանէսինտէ սագլամըշ օլտուղընա, վէ վալիտէսինին թէհարրիսիլլէ գըզ պուլունտըգտան սօնդրա, մէրգումէնին իսլամլիքի գապուլ իթտիկի հագգընտա իսրար խիմիշ պուլունտուղունա տախիր Տիարպէքիրտէն Բաթրիգխանէյէ պիր թէլէկրաֆ կէլմիշ օլմաղլա, Բաթրիգխանէ Պաղը Ալիյէ պիր թագրիր եաղմըշ, վէ Պաղը Ալի տէ Տիարպէքիր վիլայէթինէ խիթապէն պու պաղտէ պիր էմրնամէ վէրտիկինտէն, էմրնամէի մէզքիւր՝ Բաթրիգխանէ մասէթասը յա տիւն Տիարպէքիր վալիսինէ իրսալ օլունմուշ տըր։

ԳՕԼԷՐԱ

Գօլէրայի հաղորդէնին սիրայէթ իտէր նէվտէն օլուպ օլմաբրդընա տաիր հէնուզ էհլի թէպպպէթ թարաֆիընտան պիր հիւքմի գա-թի վէրիլէմէտի։

Ֆագաթ վուդուաթ մէյտանտա իքէն, արթըզ տօզթօր էֆէնտի-լէրին, եանկընը պատրըմայա պիր իւքթիտարլարը վար իսէ անը իպրաղ իտէճէք եէրտէ, տուրուպ տա, մէգքիւր ագիէթէ գուրպան կիտէնլէրին վէ կիտէճէքլէրին մըգտարրընը տայմադ եախօտ քէչֆ իլէմէք ղայլէլէրինէ սարքը զիհն ինմէյէ նէ՞ հաճէթ վար տըր։

Էկէր խասթէլիին թապիաթը, տէյիլ սանաթտան իլա նէթիճէ-լէրտէն անպաշըլուճադ իսէ, պու-նուն իչին հէքիմ օրնայա տա իհ-թիյաճ եօգ տուր։ Վէ պէգ պիր հէքիմ օրմաբրդըմըզ վէ իլմի թէ-պպպէթէ ասլա այնա օրմաբ-ղըմըզ հալտէ, չիմտիքի գօլէրա-նէն, Գօլէրա Ա-Ի-Բ-Ի թապիր օրու-նան վէ տէհչէթլի սուրէթտէ էթրաֆա եայրլմադ թապիաթը-նա մալիք պուլունան նէվտէն օր-մաբրդընը, նէթիճէլէրտէն իս-թիխրաճ իտէրէք դարիտնընմըզդա պէյան, վէ օր պապտէ քէնտի-լէրինի պահուտէ գօրդուլարտան վէղայէ իլլէմէյէ միւսարաթ լյէտիք։

Մա էլ էֆթիխար կէօրմէքտէ-յիդ քի, վուդուաթ տախի, պու քէչֆիյաթտա պիդի քիչիւբ տիւ-շիւրմէտի։

Հէր իլլէթին վէ հէր խասթէ-լիյին քէնտինէ մախսուս պիր տէ-բէճէսի վէ պիր նէվի պուլուն-տուղու կիպի, գօլէրա իլլէթի տախի, նէվ պէ նէվ տիր։

Պու տէֆա Ցիմեաթտա վուդու պուլան գօլէրա իչին, Հինտիս-թանտան Մըսրա սիրայէթ իթ-միշ տիր տէնտի։ Վէ պիթիւն Էվրօպայը պաշտան պաշա այթ-իւթ իտէն դօրդու տախի պուն-տան թէվէլիւտ իտիպ, հաթթա, ինկիլիզլէրին, տիդգաթսըզ տավ-բանըզ գօլէրայը Հինտիսթանտան Մըսրա կէթիրմիշ օրմալարը ի-չին, հէր թարաֆտան իշթիքաբ-լար վէ սիթէմլէր իշթիքլէյէ պաշլամը։

Ֆիրհադրդա էկէր իլլէթի մէղ-քիւր Հինտիսթանտան Մըսրա կէլմիշ օրտա իտի, չիտէթլէ պիր մահէլլէն տիկէր պիր մահէլլէ սիրայէթ իտէր թապիաթա մա-լիք պուլունտուղու աշիքաբ օ-լաճաղընտան, Մըսրտան տախի Էվրօպայա վէ Սիթամպօլա վէ Շար-դէն հէր զլթ տարնա եայրլմասը-տան տա դօրդուճադ բէք հագդ-ըլ պիր սէպէպ պուլունճադ իտի։

Հէքիմլէր, էվվէլ էմրտէ, գօ-լէրանընն ասը նէվինի քէշֆ իտիպ պուլամատրգլարը կիպի, անընն Հինտիսթանտան կէլիպ կէլմէ միշ օլտուղունա տախի, իթթիֆագը արա իլէ գարար վէրէմէտիլէր։

Վէ պու իթթիֆագսըզլըգ, հէ-քիմիրին, հէնուզ պիզիմ պիլտի-յիմիզտէն վէ արզու էլլէտիյիմիզ տէրէճէսէն նէ գատար աշաղը-լարտա պուլունմուշ օլտուղունու խսպաթա, եէնի պիր վէսիլէ տա-հա օլմուշ տուր։

Շիմտի Նէրմէնէ՝ վէ տէյիլ քի Սանաթ, իսպաթ իտէյօրլար քի, պու տէֆաքի գօլէրա, խարիճ-տէն սիրայէթ իթմիշ պիր իլլէթ օլմայրլա, Ցիմեաթ շէհրինին սըհ-հէթէ մուղիրը վէ պաթագլըգ հալլէրինտէն, վէ էհալիսինին բիս կէչինմէլէրինտէն թէվէլլիտ իթմիշ պիր իլլէթի մահէլլիէտիր։

Հայվանաթա խասթէլիք տիւ-շէրէք քիւլիյէթլի թէլէֆաթ վագը օլուր։ Արապլարըն, քէնտի թէլէֆ օլան հայվանլարընը թօր-բագտա կէօմմէլէրի իչիւն բուխ-սաթ ալմալարընա վէ պունուն իչիւն հիւքիմէթէ պիր վէռէ վէր-մէյլ մէճպուրիյէթլէրի պուլուն-տուղունտան, պունլար մէղքիւր բուխսաթ էզիյէթինտէն վէ վէռէ ճէրիմէսինտէն գուրթուլմադ ի-չիւն, կէպէրմիշ հայվանլարը բասթ կէլտիքլէրի կէօրէ վէ գանալ-աթարլար։ պու գանալարտա մէվճուտ պուլունան քիւլլիյէթլի պալըգլար պու էշշէրի եէմիք-տէն սօնրա, քէնտիլէրի տէ ֆու-գարա ֆէլլահլըն միտէսինէ մի-սաֆիր գապուլ օլունուրլար, վէ պու իլլէթլի թասամա պիր տէ-շէրպէթ օլմագ իւզրէ, գանալն՝ էշշէրտէն խասթալանմըշ սույ-տա, պաղդա իշէճէք սու օլմա-տըղընտան, Արապըն գարնընա կիրէր, վէ պու սուրէթլէ, իլլէթ վիճֆէթի թէքմիլ օլուր։

Արթըզ մէղքիւր հայրան էշ-շէրինտէն հավաճա վիճուտէ կէ-լէն թէֆֆիրիւն տէ պաշգա։

Պու հալտէ, պիր գօլէրա իլ-լէթի զուհուրա կէլմէսինտէն զիատէ թապիի պիր շէյ օլապ-լի՞ մի։

Նէ՞ իչիւն Մըսրը հիւքիմէթի վագթինտէ պունլարը տիւշիւ-նիւպ իչին էօնիւնիւ ալմատը, վէ նէ իչիւն էհլի սանաթ տօզթօր-լար, էվվէլինտէն իշի քէչֆ իտիպ հիւքիմէթէ խապէր վէրմէտիլէր։

Շիմտի Ն՞Ի ԷԼԻՆԷՐԻ ճէվապ սը-բասը տէյիլ տիր։

Շիմտի սըրա Ն՞Ի ԷՄԻՆԷՐԸ-ԸՆ տըր։

Նէ եարաճաղըմըզ տա մուհիմ տիր։

Ցիմեաթ ֆէլսաքէթինի պաշգա թարաֆլարտա տախի թէքերիւր իթտիրմէմէք իչիւն, թէտտապիրի սըհհիյէյէ վէ թէմիզլիյէ, զիա-տէսի իլէ տիգգաթ օլունմալը, հիչ պիր շէյ գուսուր պըրագմա-մալը տըր։

Եօգսա իլլէթը մէգքիւրէնին, տօզրուտան տօզրույա գալգըպ ուզագ մահալլէրի սիրայէթ իտէ-ճէյի կօրգուսու, համտ օլսուն, տէֆ օլմուշ կիպի տիր։

Վէ պունուն տախի էն պէօյիւք իսպաթը, թա եագընընտա պու-լունան մահէլլէրէ պիլէ եայըլըպ եէրլէշէմմէմէքտէ օլմասը տըր։

Եալընըզ, Ցիմեաթա բէք եա-գընը պուլունան, վէ տօզրուտան տօզրու բէք սըգը միւնասէպէթի պուլունան Մանուրատա իշ պիր ադ ադմըշ օլուպ, իլլէթի մէղքիւ-բէնին սիրայէթ իթմիշ օլտուղու պադը սայիր մահէլլէրտէ իսէ, էօյլէ պիր ճիւղի էսէրի միւշահէ-տէ օլունմագտա տըր քի, պէյ-քի անլէրին անասլը սահիհ գօլէ-րա օլմալարը տա պիր տէրէճէ-յէտէ շիւրէհ թահթընտա պի-լէ պուլունապիլիր։

Զաթէն գօլէրա մէվճուտ օլ-մատըղը վագթլար, գօլէրայա պէյինէյէն էօլիմիլը տախի, հէր եէրտէ էքսիքսիզ օլուպ, տօգ-թօր էֆէնտիլէր թարաֆընտան պունլարա նէվ պէ նէվ խասթէ-լիք խմէրի վէրիլմէքտէ իլէն, հաղը գօլէրա պուլունտըղը վա-ղըթլար, արթըզ իլլէթ իսմի պուլուպ իճատ իթմէյէ զահմէթ գալմայըպ, գօլէրա տըր տէնի-լիպ գօլայմա իշին իշինտէն չը-գէլըր։

Վագա, Բօրսատտէ, Իսքէն-տէրիյէտէ վէ մահէլլի սայիրէտէ, զիքը օլունան վուդուաթլար ի-չիւն միճէրրէտ գօլէրանընն մա-տուտունտա պուլունմագտա տըր-լար տիմէք իսթէմէյիլը ֆագաթ տօգթօր էֆէնտիլէր, պու գօլէ-րա մատտէսինտէ օլ տէրէճէտէ զայիֆ պիր իմմ էսէրի կէօսթէրի-յօրլար քի, մէճպուրի օլ պապ-տէ պիրազ ի՞հթիյաթը տարան-մամըղա սէպէպկէթ վէրիլմիշ օ-լայօր։

Պու գօլէրանընն, միճէրրէտ շիտտէթլէ էթրաֆա սիրայէթ ի-տէր նէվտէն օրմաբրդընա, տի-կէր պիր պէօյիւք իսպաթ տահա կէօսթէրիլէպիլիր։

Ցիմեաթ վէ Իսքէնտէրիյէ ա-բասընտա, սէօղիւ օլաճադ գա-տար պէօյիւք պիր մէսաֆէ պու-լունմամագտա տըր, վէ Ցիմեաթ-տա 34,000 նուֆուս էհալի պու-լունմագտա իլէն կիւնտէ 120 քի-շի գօլէրատան վէֆաթ իտէր ի-սէ, Իսքէնտէրիյէ վէ ճիվարընտա 200,000 նուֆուսատան զիյատէ էհալի պուլունմագտա իլէն վէ վուդուաթ տախի պաշ կէօսթէր-միշ տիր տինմէքտէ իլէն, օ նիս-պէթտէ, մատաղլըհ կիւնտէ 800 քիշի 1000 քիշի գօլէրատան էօլ-մէք թէհլիքէսի թահթընտա պուլունմուշ օ՞մայաճադլար մը իտի։ Համտ օլսուն շէհրը մէգ-պուրտա վուդուաթ պիրտէն ի-քիտէն եօգարը չըգմամշ տըր։ Վէ օնուն տախի ասըլ նէ օլտու-զու, Ալլահա մալիմ տիր։

Նիհայէթ Իսքէնտէրիյէ վէ Դա-հիրէ տախի, Արապ շէհիրլէրի տիրլէր, Վէ Իսքէնտէրիյէ Արապ-լարը վէ Ցիմեաթ Արապլարընն կէչիրտիքլէրի էօմր, պիւսպիւ-թիւն պաշգա պաշգա շէյլէր օր-մայլպ, արալարընտա եալընըզ պիր ֆ-ռէ օլապիլիր։

Էլհասլը, տօզթօր էֆէնտիլէ-րին հուղուգընա թէճավուզ իթ-մէմէք իչիւն, իշին պիրմէտիյիմիզ սանաթ ճիհէթինէ կիրիշմէ,յիպ, եալընըզ նէթիճէլէրինէ իսթինա-տէն, մաէլ իթթիխար թէքէր-րիւրէն պէյան իտէրիզ քի, Ցիմ-եաթ գօլէրասընտա, Գօլէրա Ա-սիաթիգ թապիր օրունան տէհ-շէթլի իլլէթին էսէրի պուլուն-մամագտա տըր։

Պու իլլէթ, սըրֆ Հէբլէ, վէ Բիպլիքտէն, տիգգաթսըզդան, ֆէնա եէմէքլէր եէմէքտէն վէ ֆէնա սուլար իշմէքտէն, քիւլ-լիյէթլէ թէլէֆ օլան հայվանլա-րընն պաթագլըգլարա վէ գանալ-լարա աթըլըպ, հալալը վէ սույը վէ Արապըն նաֆագասը օլան կէօլ պալըգլարընը զէհիրլէմէէ-րինտէն վէ էմատի օլան սէպէպ-լէրտէն թէվէլլիտ իտէն պիր գօ-լէրա տըր, քի քէնտի չիտտէթի-նի տախիտտ իճրա իտիպ, տիշա-ըրյա սիրայէթ իթմէյէ պէօյիւք պիր մէյլ տախի կէօսթէրմէմէ-տէ տիր։

Պաշգա չէյ տիր էկէր պաշգա եէրլէրտէ տախի այնի սէպէպ-լէրտէն սաղընըմայըպ վէ լաղըմ կէլէն գարանթինատա գուսուբ-լար իտիպ, իլլէթի մէղքիւրէ, զօր իլէ տավլէթ իտիլիր իսէ։

Խիլասայի քէլամ, հիչ տէյիլ իսէ, չու աթիսէքի իլքի խու-սուսլարատան պիրիսինէ հիւքմ իյ-լէմէք լաղըմ կէլիյօր։

Եա գապուլ իթմէլի տիր քի, պու իլլէթին, չիտտէթլէ տիշա-ըրյա սիրայէթ իտիճի թապիա-թը պուլունմամագտա տըր։

Եա եօգսա, էլան Մըսրրտա պուլունան ինկիլիզլէր, ֆէվգէ-լատէ պիր մէհարէթի իպրաղ ի-տիպ, իլլէթի մէղքիւրէյի, մա-հէլլինտէ մահտուտ գըլմայա մու-վաֆֆագ օլմուշլար տըր։

Պիդ, պու խուսուսլարընէ էվվէլ-քինի գապուլէ մէյտալ պուլուն-մագտայըզ, վէ Ֆրանսըզլար, ի-թալիալըլար վէ քէնտի հէմէֆ-քեարլարը տա, ինկիլիզլէրէ պէօյ-լէ պիր չէրեֆ տաֆֆ իթմէք տե-պիր չօգ տուվարը ունութմուշ իտի, պինէն այէյհ տուվա իշիւն տիզ չէօքտիւկինտ, հագդընտա խասպէր սալամմըշ օլարը գարըսընը վէ պիւ-թիւն ավկիւիլլէրինի եայընըզ խաթրընա կէթիրէրէք ճէնապը Հագդա տա-զը թագարրու էյլէտի վէ պու եօլտա տուվայա աուրտու։

Հէնուզ տիզ իլլէրինտէ տուվատա իքէն, տիվանխանէյէ պիրտէն պիրէ պիր ադագ սէսի իշիտիպ, օ թարաֆա հասրը տիգդաֆ էյլէտիկի անտէ, պէպիրք անտխմար քէնտի հասրա գաբուսընընն քիլիտինտէ տէօնմէյէ պաշ-լասը։ Ժան Բընօ պունը կէօրիւնճէ ակրհալ սյալա գալդը, վէ գաբու աչըլըպ տա Բիէր Բուվնա հասրխանէյէն իշէրի կիրտիկինտէ, մանպուա՝ հէմ թատճիպ վէ հէմ մէսրէթինէն նաչի պիր ահ իթտի։

Բիէր Բուվնա տախի մահպուսա տարըլարագ իքի եիւվինտէն էօրտիւ։

Օ տրա գարու գարանըպ, ընտանընը տա սամուշմագ իւզրէ իտի։

—Վա՛յ Միսիս Բիէր, տէտի Ժան Բընօ քէմարը խալէճանլա, պէնի կէօրմէյէ կէլտինիզ, հա՞ · · · Ա՛, պու էսէրը վէֆա պէնի չօգ պատթիյաք իտիյօր, Միսիս Բիէր։ Վէ լաքին պիր ադ էվվէլ հիւքմ վերիտիկի վագթ օրատա իտինիզ, իշիթտինիզ, պէն չիմտի քիւրէյէ մահքիւմ օլմուշ պիր գա-թիրիմ։

—Էվվէթ, չիւնքի ալն քէնտին օ մահքիւմյէթի խաթէտին։

—Նէ՞, նէ՞ տիմէք խաթէտինիզ։

—Ժան Բընօ, Ֆիլքրինատէ կէչէ՞ մի քի պէն ալն գատաֆաթը զանն իտէյիմ։ Պէն պիլմէ՞մ մի քի ալն պիսուչտը։

—Տահա եավաչ, տահա եավաչ սէօյլէյինիզ · · · գալդըպ իշիթմէսինիզ։

—Իյիտիսի Ժան Բընօ, պաշգալարը սէնին հագդընտա նէ խաթէրլէրսէ պիւշիւնանկէր վէ սէօյլէսինկէր, պէն սէնի օ գատար պիհէնապ, օ գատար պիւյիք տատմ իտիպ տա իտէրիմ քի։ տատթա էօնիւնտէ տիզ չէօքիւպ տա-նա թատգիմ վէ սէճտէ իթմէք խաթէրիմ։

— Տիմէք քի ճէվապ վերմէք խաթէմէտիկիմին սէպէպինի անլատընդ, էօյլէ՞ մի։

—Պէն զաթէն սէնին ուլուվվը ճէնապընը, գալալը բաքինի պիտիր իտիմ, Ժան Բընօ. հէյլ ֆէտաքէարլըզը պու տէրէճէյէ գատար վարտրմանա հաս-բէթտէ գալրմ։

—Էյ Մ Մէյրէ պիտի՞ր մի։

—Էվվէթ, պիտիր։

(ՅԼ-4)

Մէ-ՔԵԱԹԻՊ

ԿՈՎԿԱՍԵԱՆ ՆԱՄԱԿԱՆԻ

Տփղիս 15 յունիս 1883

Հայոց կաթուղիկոսական ընտ-րութեան խնդիրը թէպէտ ցարդ թուխսի տակ է Կ. Պոլսոյ ազգ. ժողովներում, սակայն նշաններ կան ծանուցանող թէ այդ խնդիրն եւրոպական դիւանագի-տութեան մէջ գաղտնի բանակ-ցութեանց առարկայ դարձած է։

Վերջերս ռուսական միրագիր Հայոց կաթողիկոսական խնդրոյ առթիւ յօդուած մը հրատարա-կելով, այդ խնդրոյն մէջ կ'ջանայ ռուսական շահերը պաշտպանել, և կ'յայտնէ թէ Աւստրիա և այլ տերութիւնք ևս այս խնդրոյն մէջ դերեր ստանձնել և խաղալ կ'նա-յին։ Միշտ թերթը կ'հաւատաց-նէ թէ՝ ռուսական կառավար-ութիւնը իմաց տուեր է Օսման-եան կառավարութեան թէ՝ Հա-յոց կաթուղիկոսական խնդրոյն մէջ առաջին և դերադոյն իրա-ւունքը իրենն (Ռուսիոյ) լինելը կ'ճանչէ, քանի որ Հայոց Մայր Աթոռը՝ Էջմիածինը՝ իւր երկրին մէջն է։» Վերոյիշեալ ռուսական լրագիրը սոյն յօդուածը աւար-տելէն յետոյ, նորէն ալ իրրև առանձին մի լուր կ'հաղորդէ թէ «Ռուսիոյ կառավարութիւնը վա-ղուց ի վեր տարեկան 15 հազար ռուբլիի գումար մը յատկացուցած է յանուն կաթուղիկոսական Կոնդէսէի (փոխանորդին) Կ. Պոլսոյ, և այս գումարէն ասա և անդ կը ծախսուի եղեր Հայոց վերաբերեալ խնդրոյ առեն՝ հարկ եղած ծախսից գումարներն, և այժմ դարձեալ 300 հազար ռուբլիի չափ մի գումար տուեցած պատրաստի դրամ կ'ունայ եղեր։» Ուստի և ռուսական թերթը կ'հաւանցնէ թէ՝ բաց ի սուրիշ կարեւոր պատ-ճառներէ, նաեւ ռուսական կա-ռավարութեան կողմանէ յատ-կացեալ այսպիսի գումարի մը գոյութիւնն ալ բաւական է առաջնակարգ և նախադասելի իրաւունք մը տալ Ռուսիոյ Հայոց կաթուղիկոսական խնդրոյն մէջ։

Ադարի 2-3 տարիէ ի վեր է որ ռուսական թերթերն կ'իշատակեն Կ. Պոլսոյ Հայոց կաթուղիկոսական փոխանորդի մը անունը՝ Ռուսիոյ կառավարու-թեան կողմանէ յատկացեալ տարեկան 15 կամ 15 հազար ռուբլի թոշակի մը գոյութիւնը, սակայն ո՛չ այդ գումարին ո՛ւր հաւաք-ուիլը և ո՛չ ալ ինչ բանի ծախս-սուիլը դեռ մութը և անծանօթ մնացած է։ Կ'երևի սակայն թէ մերթ ընդ մերթ ռուսական թեր-թերը դիտմամբ այդպիսի ահա-գին կարծեցեալ գումարի մը ձայ-նը հնչեցնել կը փորձեն, Ցաճ-կաստանի կամ Կ. Պոլսոյ գործիչ-ներուն ականջի լարերը ձգտեցը-նելու համար։

Բուսանիայէն Պեսարապիա հա-սած տեղեկութիւններ ևս կ'ծա-նուցանեն թէ՝ Աւստրիոյ մէջ ե-զածին նման՝ Բուսանիոյ քաղա-քական ակումբներուն մէջ ալ մի կերպ քաղաքական հարց է դար-ձեր Հայոց կաթուղիկոսական խնդիրը, և ընտրութեան միջա-մտելու նպատակաւ ջանքեր կլի-նին եղեր։

Բայց այս տեսակ տեղեկու-թիւններն կերևի թէ՝ եւրոպա-կան դիւանագիտութեան մէջ մի բան կ'դառնայ Հայոց կաթողի-կոսական խնդրոյ առթիւ, և նե-րելի է կարծել թէ՝ տերութիւնք հետամուտ եղած լինին զայդ միջազգային խնդիր մը դարձը-նելու։

Այս հետամտութեանց ջանքե-րը, եթէ ստոյգ են, այնքան գոհ աչօք պէտք չէ նայուի, զի ցարդ քանիցս փորձերն ցոյց տը-ւած են թէ՝ Հայոց վերաբերեալ խնդրոյ մէջէն ո՛ր խնդիրն որ մի-ջազգային կերպարանք մ'ստա-ցեր է, յայտմանէ ետեղի օտարը շահեր և օգուտներ է՝ քան թէ Հայ ազգը։ Ուստի փափաքելի է որ Հայոց վերաբերեալ ուրէ գործ կամ խնդիր՝ ետեղի ազգային կար-գադրութեամբ վերջանայը քան թէ օտարին միջամտութեամբը։

* *

Կիսանամք թէ՝ Էջմիածնայ մի-ապանը, նկատելով որ վերջին կաթողիկոսական (Գէորգ Դ. ի) ընտրութեան միջոցին՝ Միաբա-նութեան ընտրողական 7 ձայնը ներկայացնելու համար՝ 7 անձին-քը ուղղակի Սինոդի կողմէն նը-շանակուած էին, և տեսնելով որ այս անգամուն ալ կատարուելիք կաթուղիկոսական ընտրութեան առենն ալ Սինոդը միևնոյն բանն ընելու մտադիր է, ուստի խոր-հեր են Սինոդին բողոքել և պա-հանջել թէ՝ Միաբանութեան ի-րաւունքն եղած 7 ընտրողական ձայնն ու քուէն տալու յատկաց-եալ անձինքը պէտք է որ ան-պատճառ Միաբանութեան ան-դամից կողմանէ ընտրուին ուղ-ղակի։ Էջմիածնայ Միաբանու-թեան սոյն պահանջումն ու խրն-

---

ԼԱՆԷԹԼԻ ԳՐԶ

(Մ-ԷԼԻՖ) ԷՄԻԼ ԳԻՇՊՈՒՐԴ

ԺԷ·

ՄԱՀՔԻՄ

(1761 Ն-Գրուդոն գէմ)

Ժան Բընօ միքեալէմէնի տէյիթիրիլ, չէտտա պիր հէյէճանա գա-ըընտան վէ անընն տօզուրաճադը քիչիճէք մատուտան պահս իթտի։

Գարարար տախի խաթրընա կէլտի· քէնտիի սէրալէթ պուլունմայըպ տավ իտէմէյէճէկի իշիւն, օ ճանտարարար տա պաշ գալարարագ էյի իշ կէօ-ըէճէքլէր տէտի։

Տէլիգանլը ավղաթ՝ բէք միթէէսիր օլարը հալտէ հասպխանէյէն տիշարը չըդաբ։ Գալպինատ պիր չէյ քէնտիինէ տիյօր իտի քի, շու կէօր-տիկի տատամ պիր սուչարդ տատամ իտի։

Իչէ ճան ու կէօնիւլտէն եարբրը, վագատնընն պիրճիմէ թէֆիէրուա-թընը տիդգաթ ու թատամիճիլ թէտիլիդ էյլէտի, վէ մահպուսա զայէթ խապրընը կիսգէ պիր միատանէ հարբրատը։

Ֆիրհադը մանընանը գուրթարագաղնա բէք օ գատար իւմիտ իթմէդ իտի իսէ, պուլնատ քէնտի մէհարէթի ու տիրայէթինի կէօսթէրմէքէ խապլի-ճէ տէգուտիդ վար իտի։ Ֆէնընը պէյլաղէթին պիրճիմէ տահվանընը, եանի հրամայաճը, քէսէրի, բիդգաթը, կէօզ եարլարընը, ղըյասը, ճէսարէթի, իրընը, հիտատէթի, ճիրատթը օրթապա գօյասիրիր իտի։

Նիհայէթ տիմանը ալինին իճթիտա խաէճէկի մէնհուս կիւն վասը։ Պու կիւն՝ կէնճ ավղաթ իչիւն կէրչէքատն պիր մուղֆիթիրյէթ կիւնիւ օլտու։ Մուտանիլէյ՝ միատանէա նութգընը էյլէ պիր սուրէթտէ իյրատ իթտի քի, սաբնատ քիմիսինին վիճուտընը իւրբէրթտի, քիմիսինի աղաթ-տը։ հէյէ սամիուն միյանընտա պուլունան վէ չէհրին միթէպէրանընտան օլան գատընարրն գալպէրինի չօգ թէրբէյթիրտի։

Պունունընա պէրատպէր Ժան Բընօ օ կիւնիւ միւէպպէտէն քիւրէյէ հիւքմ օլունտը։

Գուրա գրբան՝ պու ատէհչէթլի մահքիւմյէթի խաթխա իթտիքտէն սօնրա, էլլէրինի պիր պիրինէ պաղալարդ, կէսպէրինի կէսյէ տօզրու գալարրը, վէ պու վապկյէթտէ բէխին ատիտքի սէօպէրինի իշիթտի։

—Հիւքմի թէմիկ իթտիրմէք իչիւն իչ կիւն մէսօպէթինկ վար։

Պունը իչիթտիքտէն սօնրա Ժան Բընօ՝ հէյէթը մէճիս իւզէրինէ պիր կէօզ կէզտիրտի, վէ պիր սուրէթը մանգունանէ վէ միթէվէքքիլանէյտ կիւ-ւիւմէյէրէք ատտի։

—Թէմիի՞զ մի, պօչ չէյ պիր։

Օ տրա մէրդումը արդասընտա պուլունան իբի ժանտարմա նէֆէրի այաղա գալդը, պիրի մանգունարրը քիչիւք գաբուսընը ատմադա մէչդուլ օլարդը սրրատա, տէկէրի տէ էյլինի ուսուլճադը մահքիւմը օմուգը իւ-զէրինէ վագ իթմէքտէ իտի։

Ժան Բընօ անլատը քի իշ օմուշ պիթմիշ տիր· լաքին տիշարը չըգմագ-տան էվվէլ օրատաքի էհլի ըրդ վէ նամուսը ատամլարտա պիր քէրրէ տատա պագմագ իսթէմիկինտէն, եավաչ եավաչ հէյէթը մահքէմէնին վէ հէյէթը ատուլլն իւզէրինէ վէ թէքմիլ սաբնին իշէրիսինէ կէօզ կէզտիրտի։ Պիր չօգ գատընարտ կէօրտիւ քի կէօզ եաշարընը սիլիյօրլար իտի։

Լաքին պիր չէյ էն գիյատէ կէօրմէնէ չարբրը, ֆէվգէլատէ հէյէճանը ընը մանճիզ օլտու։ օրատա կէրիտէ պիր պուճագատա կէօրտիւ քի, Բիէր Բուվ-նա՝ պէնզի սարսարը քէսիլմիշ օլարդը հալտէ այագտա տուրմուշ վէ տուվա-բա եասընմըշ, հէնգիւր հէնգիւր աղրամագտա իտի։

Գուրա գրբան՝ մուտարիլէյհէ պարդյա սէլամ վէրտի, վէ Բուվնա տախի քէնտիսինի էօրտիւկինի ֆարդ իտինէ, իբի գօլարընը պիրտէն օնա տօզ-բու ուզաթտը։

Պատէհու Ժան Բընօ իբի ժանտարմա նէֆէրինին արարընտան եիւրիւ-յէրէք տիշարը չըդաբ։

Պիր չէրեֆէք սօնրա Ժան հասրխանէյէ կէօթիւրիլտիքտէ, գընտանընը՝ մէրդումը հասրա գոյուլ, իւզէրինտէն սէմիր գաբուսը գարարդը քիլիտ-լէտի։

Իհթիմալ քի Ժան Բընօ՝ չօճուգլըզընտա վալիտէսինտէն էօյրէնտիկի պիր չօգ տուվարը ունութմուշ իտի, պինտէն այէյհ տուվա իշիւն տիզ չէօքտիւկինտ, հագդընտա խասպէր սալամմըշ օլարը գարըսընը վէ պիւ-թիւն ավկիւիլլէրինի եայընըզ խաթրընա կէթիրէրէք ճէնապը Հագդա տա-զը թագարրու էյլէտի վէ պու եօլտա տուվայա աուրտու։

Հէնուզ տիզ իւզէրինտէ տուվատա իքէն, տիվանխանէյէ պիրտէն պիրէ պիր ադագ սէսի իշիտիպ, օ թարաֆա հասրը տիգդաֆ էյլէտիկի անտէ, պէպիրք անտխմար քէնտի հասրա գաբուսընը քիլիտինտէ տէօնմէյէ պաշ-լասը։ Ժան Բընօ պունը կէօրիւնճէ ակրհալ սյալա գալդը, վէ գաբու աչըլըպ տա Բիէր Բուվնա հասրխանէյէն իշէրի կիրտիկինտէ, մանպուա՝ հէմ թատճիպ վէ հէմ մէսրէթինէն նաչի պիր ահ իթտի։

Բիէր Բուվնա տախի մահպուսա տարըլարագ իքի եիւվինտէն էօրտիւ։

Օ տրա գարու գարանըպ, ընտանընը տա սամուշմագ իւզրէ իտի։

—Վա՛յ Միսիս Բիէր, տէտի Ժան Բընօ քէմարը խալէճանլա, պէնի կէօրմէյէ կէլտինիզ, հա՞ · · · Ա՛, պու էսէրը վէֆա պէնի չօգ պատթիյաք իտիյօր, Միսիս Բիէր։ Վէ լաքին պիր ադ էվվէլ հիւքմ վերիտիկի վագթ օրատա իտինիզ, իշիթտինիզ, պէն չիմտի քիւրէյէ մահքիւմ օլմուշ պիր գա-թիրիմ։

—Էվվէթ, չիւնքի ալն քէնտին օ մահքիւմյէթի խաթէտին։

—Նէ՞, նէ՞ տիմէք խաթէտինիզ։

—Ժան Բընօ, Ֆիլքրինատէ կէչէ՞ մի քի պէն սէնի գատաֆաթը զանն իտէյիմ։ Պէն պիլմէ՞մ մի քի ալն պիսուչտը։

—Տահա եավաչ, տահա եավաչ սէօյլէյինիզ · · · գալդըպ իշիթմէսինիզ։

—Իյիտիսի Ժան Բընօ, պաշգալարը սէնին հագդընտա նէ խաթէրլէրսէ պիւշիւնանկէր վէ սէօյլէսինկէր, պէն սէնի օ գատար պիհէնապ, օ գատար պիւյիք տատմ իտիպ տա իտէրիմ քի։ տատթա էօնիւնտէ տիզ չէօքիւպ տա-նա թատգիմ վէ սէճտէ իթմէք խաթէրիմ։

— Տիմէք քի ճէվապ վերմէք խաթէմէտիկիմին սէպէպինի անլատընդ, էօյլէ՞ մի։

—Պէն զաթէն սէնին ուլուվվը ճէնապընը, գալալը բաքինի պիտիր իտիմ, Ժան Բընօ. հէյէ ֆէտաքէարլըզը պու տէրէճէյէ գատար վարտրմանա հաս-բէթտէ գալրմ։

—Էյ Մ Մէյրէ պիտի՞ր մի։

—Էվվէթ, պիտիր։

(ՅԼ-4)

դիրը կարի՝ իսկ իրաւացի է և օրինաւոր։

* * *

Կ'լսուի թէ՝ Երեւանայ վերջին անցից առթիւ՝ քաղաքական իշխանութիւնը մտադիր է եղեր Երեւանայ փոխ-թեմական Սուրէնեանց Գէորգ եպիսկոպոսի բնակարանը, կամ որ նոյնն է՝ Առաջնորդարանն ևս խուզարկութեան ենթարկել, ինչպէս նաև զինքն ալ հարցաքննութեան հրաւիրել։

Առաջնորդարաններ խուզարկել և առաջնորդները հարցաքննութեան ենթարկելը՝ ըստ օրինի նահանգապետաց և նահանգական դատարանաց բրօկուրօրներու ձեռնհասութենէն վերլինելով, այդ բանը կեդրոնական բարձրագոյն վճռաձիգ ատեաններու բրօկուրօրներուն իրաւասութեանը կ'պատկանի։

Տեսնենք այդ մտադրութիւնը կ'իրագործուի՞ և ի՞նչ հետեւանք կունենայ։

* * *

Մինչդեռ Ռուսահայք իւրեանց այժմու դպրոցական աղատութեան և իրաւանց պաշտպանութիւնը Տաճկահայոցմէ կապասին և յոյսերնին նոցա վրայ դրած են, երբ միւս կողմէն ևս դպրոցաց խնդրոյն մէջ Ռուսաստանի հայ հոգևոր իշխանութիւնն ալ, թէպէտ անդլուխ, սակայն կը պատրաստուի կառավարութեան ճնշման և գրաւման փորձերն ապարդիւն և ի դերև հանելու, անդին ինչպէս Բուլանիա, Պուլկարիա և այլուր, Հայոց ստուար մեծամասնութիւն դտնուած օտար երկրի մը մէջ հայ վարժարանաց դարաւոր ինքնուրոյնութեան և անկախութեան իրաւունքները պաշտպանելու մասին՝ այդ երկրին ազգային վարչութեան բռնած թոյլ և զիջողական ընթացքը, և դպրոցական դասագրքերէն սկսեալ հետզհետէ ազգային վարժարաններն ալ տիրող իշխանութեան ձեռքն յանձնելու միտումներն ու երևոյթները չա՛տ տխուր և ցաւալի տպաւորութիւն մ'ընել սկսած են այս կողմերու Հայոց վերայ, որք կը հարցանեն այժմ թէ՝ ո՛ւր մնաց այդ ժողովրդին այնքան խանդավառ և անդուսպ պահանջողութեան եռանդը։

* * *

ԽԱՄՔԻՕՑ

ՆԵՐՍԻՍԵԱՆ ԵՐԿՍԵՌ ՎԱՐԺԱՐԱՆՔ

* * * Տէր,

Խաղիւղի Ս. Ներսիսեան երկսեռ վարժարանաց Հոգաբարձութիւնս պատիւ ունի ծանուցանելոյ թէ՝ վարժարանաց ընդհանուր հարցաքննութիւնք պիտի սկսին յառաջիկայ երկուշաբթի օր, ի 4 յուլիսի, և պիտի կատարուին հետեւեալ կարգացույցին համեմատ։

Յուլիս 4· Երկուշաբթի· Ընթերց· Ա. և Բ. կարգաց և Թուաբ· Բ. կարգի երկսեռ ընտելարանաց։

Յուլի 5 Երեքշաբթի· Հայ· և Քրիստ· Գ· և Դ· կարգաց երկսեռ նախակրթարանաց։

Յուլիս 6 Չորեքշաբթի· Թուաբ· Գ· և Դ· կարգաց երկսեռ նախակրթարանաց։

Յուլիս 7 Հինգշաբթի· Քրանս· Ե· կարգի երկսեռ նախակրթարանաց։

Յուլիս 8 Ուրբաթ· Հայ· և Պատմ· Ե· կարգի և Քրանս· Դ· կարգի երկսեռ նախակրթ·

Յուլիս 9 Շաբաթ· Թուաբ· և Թուրք· Ե· կարգի երկսեռ նախակրթարանաց։

Յուլիս 11 Երկուշաբթի· Թուաբ· Թ· կարգի օրիորդաց ուսումնասրահի, Թուաբ· Ը· Է· Զ· կարգաց երկսեռ ուսումնասրահի, և Ցամաբգր· Երկրաչափ· Ը· կարգի տղայոց ուսումնասրահի։

Յուլիս 12· Երեքշաբթի· Հայկ· Թ· կարգի օրիորդաց ուսումնասրահի, Հայկ· Ը· Է· Զ· կարգաց երկսեռ ուսումնասրահաց, Աշխարհ· Է· Զ· կարգաց օրիորդաց ուսումնասրահի և Զ· կարգի տղայոց ուսումնասրահի։

Յուլիս 13· Չորեքշաբթի· Անկլ· Թ· կարգի օրիորդաց ուսումնասրահի և Ը· Է· կարգաց երկսեռ ուսումնասրահաց։

Յուլիս 14 Հինգշաբթի· Թուրք Ը· Է· Զ· կարգաց տղայոց ուսումնասրահի։

Յուլիս 15· Ուրբաթ· Ֆրանս· Թ· կարգի օրիորդաց ուսումնասրահի և Ը· Է· Զ· կարգաց երկսեռ ուսումնասրահաց։

Գեղագրութիւն, գծագրութիւն և ձեռագործ ի տես դրուած են ամեն օր։

Յուսով է Հոգաբարձութիւնս որ ուսանողաց ծնողք և պաշտպանք և ամեն այն ուսումնասէր ազգայինք՝ որք մասնաւոր հոգածութիւն և համակրութիւն մ'ունին Ներսիսեան վարժարանին նկատմամբ, իւրեանց ներկայութեամբը պիտի հաճին պատուել, և խրախուսել աշակերտելոց ջանքն ու աշխատութիւնքը։

28 յունիս 1883

Խազ Իւղ

ԵՕՂԿԱՏ

Յունիս 14 թարիխէ ատրճի զմենանա Եօղկատան ամիրէի մէջ թուղ մանպասարդա իրալ գրլնմշ տրը։

Մուրլիֆ էֆէնտի,

Խայրխահլրդտա քէսալը նամ իտուպ չու ալէմանէն զայպուպէթերէրէլէ ճիմէլէի մանզուն ու միւքէտաէր գրլան զէվաթը սիթուտէսրֆաթը էգրեբրը ճէմիլէ իլէ ալէնէն եատու թիզքեր օրնմալարը նէ տէրեճէ մուհիմ վէ մուգթաղի իսէ, օլ գատար տախի էֆալը մազպուլէ, վէ հարաքեաթը մէմուհէ սահիպէսի օլուպ տա իրիհիալը տարը պպա էյլէյէն մէօհթէրէմէ գատրնլար զիրրիյէթինին միւճերբէտ ումումիյէթէ իպրէթը հասնէ պարչ իտէճէկի խուսուս մէճզու

մճիզանէմ օլտրլրնտան, քէնտու խայր ամէլէրիլէ ումում Եօղլատալնրն տուտ վէ սէնասրնա նարլ օլան միթէվէֆա բարեյիչատակ Հաճի Օհան աղա զէվճէսի Ազնուաշուք Տիկին Մահտէսի Եղիսաբէթին վարագի աճիզանէմ թարիխինտէն իրի կիւն ագտէմ թերքի տիւնեա խյէտիկի ումում միլլէթտաշլարլրմշլա միթէվէֆիյէի մումանիյիյայը եագընտան պիլուպ թանը յանլար միլլը սարբէ էֆրատրնը պիլէ զամբին էյլէմիշ տիր։ Մումանիյիյա սէքսէնի միթէճավուշ պիր սինէ մալիքէ պուլունուպ, միւտտէթը հայաթընը փուգարա վէ զուաֆա կիրուհինէ նիյէ նիյէ էյլիքլէրլէ կէչիրմիշ վէ մէվսիմի սայիտէ սու իչիւն զայէթ իլզայէ սրգլէթ վէ զարուրէթ չէքմէքտէ օլան Թուզ գայա մահալլէսինտէ սաքին էֆրատը նասա պիր խայր իթմէք միթալասբյա, չէնտ գրթա վրնարլար ինչատրնա միւպաչէրէթ իթտիրէրէք մէսարիֆաթը քիւլլիյէ իլէ ապը գիւլալրն սէյլանրնա մուվաֆֆագ օլմուշ տրը։

Մուհարիյիհանրն նաչէսի սրրմա չէրիտ խայլար վէ չիչէքլէրլէ զայէթ միզէյյէն պիր թապութ տէրունինէ վազ օլրնարագ, միւթէմատիյէն չանլար չալրնտրը հալտէ միլլէթիմիզ ձայնաւոր չօճուգլարրնրն հիւղնէնկիզ թէրէնիւմիս, վէ խասսէթէն տավէթ պոյուրբլան միլլէթը Բուլգան սիւպեանրնրն նաղմէլէրիյլէ, էրմէնի, Բուլ, Բրօթէսթանդ վէ իսլամ էհալիսինտէն միւրէթթէպ իզտիհամը ավիմ ըֆգաթբյլա պերապէր մութանեան սուրէթտէ տօղրուճա քիլիսէյէ կէօթիւրիւմիւշ, վէ օրատա Հանդստեան տուտաը խիթամընտա Միաբանեան Յակոբ էֆէնտի պէլաղէթը քեամիլ իլէ հայաթ ու մէմաթ իւզերինէ պիր մերսիյէ իյրատ պոյուրարագ, միթէվէֆֆիյէի մումանիյիյէնրն խասաիը մէմուուհէսինի դիրը վէ միւատէթը էօմիւնտէ իյիա էյլէմիշ օլտրզը խայրլարը եէկեան եէկեան թատատա իտէրէք, պէյլէ պիր վալիտէի պինագիրե հագընտա ճիւմլէնին հիւզն ու բէտերինի տավէթ իթմիշ, վէ մանատում վէ թօրունլարրյա պիլճիւմլէ թաալլիւգաթընրն վէ հաղրը պուլունան էհալինին վիճուտը զամալիւտլէրինի թատազիյէթպախշ մէգալաթլէ թէսէլլի վէ խաթմը քէլամ էյլէմիշ տիր։

Պատէհու ագտէմճէ պիլմատտա Եկեղեցի հավլիսինտէ հաղրը վէ միւհէյյա օլարագ զէվճի միթէվէֆա Հաճի Օհան աղանրն իթթիսալինտէ նարբլմրը օլան գապրէ կիտիլուպ, միլլէթը Բուլգան փոխ-Ազաչնորդը ֆագիլէթլու էֆէնտի հարլէթլերի մայէթ բարպաղարբյլա Բուլգաճա պիր այն պատէլիճրա, Ս. Յովհան Ոսկերերանտան պիր մուգատտիմ ախզ իտէրէք, կիւղել պիր նութգ իյրատ վէ ճիւմլէ հաղրբրունը մէմնուն իթմիշ տիր։ Պունլարը միւթէազբէրն Մեծարդյ Մինրան էֆէնտի Քիւրքճեան գապրէն թատեանրնա կիտէրէք, կիւղել սէտատիլէ զայէթ պէլիպ պիր մերսիյէ իյրատ իթմիշ, վէ ճալիպը տրգաթ մէգալաթլա հագրգաթէն չայանը թագտիր ու թահսին օլան միւթէվէֆիյէի մումանիյիյայը սէնտ սէնտ իյլէյէրէք ճիւմլէնին մէմնունիյէթի ու խօշնուտիյէթինի մուճիպ օլմշ տրը։

Պէրբէր Ամենրեան

1883 յունիս 14

Եօզկատ

ՄԻԻԹԷՖԻՐԻԴԱ.

ԻԶՄԻՐՏԻ ՀԱՅՏՈՒՏԼՐԴ

Իզմիրտի պուլունան Քեամիլ վէ Հիլմի բաշլար հաղրթաթը թարֆընտան Մատէնը Հիւմայունա ամթիսէքի թէլեկրաֆի քէչիսէ օլունմուշ տրը։

Մէքքրի դաղաղնտա մուգատտեմա 12 եաչընտա պիր դըզ չօճուգընը դասպ իտէրէք տագա կէօթիւրմիշ օլան էյդըյանրն իրքի նէֆէրինտէն մատատը էվվելճէ էլէ կէչիրիմիշ իսէ տէ, մէրգուումէ դըզ պուլարբրլմամշ իտի։

Պու պատէ միւթէմատիէն օլրնան իպրամ վէ իսրար իւղերինէ սայէի գուտրէթվայէի հաղրէթը Զըլուլահիտէ պու քէրրէ մէրգուումէ տախի էյդըյա եէտինտէն սալիմէն պիթթալիս բէտերինէ թէսլիմ իտիլտիյի միսիլլու, զատիպլէր տէ թահսին մուհաքէմէյէ ալտրբրլմշ վէ պու հալտէ տախիր վիլայէթտէ էյդըյա եէտինտէ հիչ պիր ֆէրտ գալմամշ օլտրզը մատրուպ տրը։

ՀԻԼՄԻ· ՔԵԱՄԻԼ

29 հաղիրան 99

—

Եունան մէմուրլարրնտան պիր խայը զէվաթա նիշանլար իհսան պույրբրտրզնը կէչէն կիւն եաղմշ իտի։

Մէգրիւր նիշանլար պէրվէճէը աթի իթա դըլնմշ տրը։

Մէզահիպ նաղրը Մ· Գանթանին Լօմպարտա, Մալիյէ նաղրը Մ· Բոլ Գալիկաս, Ամլիյէ նաղրը Մ· Տիմիթրիուս Բալլի, Պահրիյէ նաղրը Մ· Ժօրժ Բուֆոս, Մէճլիսը մէպուսան ըէիսի Մ· Սբրիտիոն Վալաօրիթի, Բարիզ սէֆիրի Մ· Նիգոլաս Մավրոգօրտաթօ, Ամաքրը Եունանիյէ ումում միֆէթթիշի Ժէնէրալ Շարլաթօ Սուցոյա պիրինճի ըիւպէտէն պիրէր զրթա Մէճիտի նիշանը։

Գրալ հաղրէթլերինին եավէրը հարպը միրալայ Մէթաքասա իքինճի Օսմանի,

Քէզալիք տէվլէթը միւշարէլյհա մէմուրիյինտէն տիկէր 30 գատար զէվաթա Օսմանիյէ վէ Մէճիտիյէ նիշանլարրընն մուխթէլիֆ ըիւթպէլերի իհսան պույրբլմշ տրը։

—

Գիյէի մումիսիյհանրն խասաիը մէմուուհէսինի դիրը վէ միւատէթը էօմիւնտէ իյիա էյլէմիշ օլտրզը խայրլարը եէկեան եէկեան թատատա իտէրէք, պէյլէ պիր վալիտէի պինագիրե հագընտա ճիւմլէնին հիւզն ու բէտերինի տավէթ իթմիշ, վէ մանատում վէ թօրունլարրյա պիլճիւմլէ թաալլիւգաթընրն վէ հաղրը պուլունան էհալինին վիճուտը զամալիւտլէրինի թատազիյէթպախշ մէգալաթլէ թէսէլլի վէ խաթմը քէլամ էյլէմիշ տիր։

Պատէհու ագտէմճէ պիլմատտա Եկեղեցի հավլիսինտէ հաղրը վէ միւհէյյա օլարագ զէվճի միթէվէֆա Հաճի Օհան աղանրն իթթիսալինտէ նարբլմրը օլան գապրէ կիտիլուպ, միլլէթը Բուլգան փոխ-Ազաչնորդը ֆագիլէթլու էֆէնտի հարլէթլերի մայէթ բարպաղարբյլա Բուլգաճա պիր այն պատէլիճրա, Ս. Յովհան Ոսկերերանտան պիր մուգատտիմ ախզ իտէրէք, կիւղել պիր նութգ իյրատ վէ ճիւմլէ հաղրբրունը մէմնուն իթմիշ տիր։ Պունլարը միւթէազբէրն Մեծարդյ Մինրան էֆէնտի Քիւրքճեան գապրէն թատեանրնա կիտէրէք, կիւղել սէտատիլէ զայէթ պէլիպ պիր մերսիյէ իյրատ իթմիշ, վէ ճալիպը տրգաթ մէգալաթլա հագրգաթէն չայանը թագտիր ու թահսին օլան միւթէվէֆիյէի մումանիյիյայը սէնտ սէնտ իյլէյէրէք ճիւմլէնին մէմնունիյէթի ու խօշնուտիյէթինի մուճիպ օլմշ տրը։

Պէրբէր Ամենրեան

1883 յունիս 14

Եօզկատ

Ոէլանիք վիլայէթինտէ վագը Սէրէզտէն Նէ-ըզ-ա եաղըլրզը. նա կէօրէ, Գանթանթէն Պանկալի վէ Միհթա Եօրուգ նամ էշգրյալարրն թահթը ըիյատէթինտէ պուլունան վէ 20 նէֆէրտէն իպարէթ օլան պիր էշգրյա չէթէսի սիսիրէն կօրիյա գարիյէսինտէն իւչ զէնկին քէշդիլիյ տագա աչըրբլ, թախիլէրի իչիւն պէօյիւք պիր մէպլաղ թալէպ էյլէմէքտէ իմիշլէր։

Քէղալիք Անկօ նամ մէշհուր հայտուտրն թահթը գօմանտանընտա պուլունան տիկէր 6 հայտուտ՝ պիր չօգ տավար սահիպի օլան վէ հայման բանայրրընտան ավտէթ իթմէքտէ պուլունան 6 Ուլահլըյը տագա գաչըրբլ, անկէրին իւզերինտէ պուլունան 7000 ղրուշը տող էյլէտիքտէն պաչգա, թախլիս ագչէսի օլարագ 1000 ատէտ լիրա թալէպ իթմէքտէ իմիշլէր։

Սէլանիք գօմանտանը Բիֆաթ բաշա հաղրէթլերի՝ հայտուտարրն տէֆ ու իմհսար իչիւն տիկէր թէտապիր սրրասընտա աթիէքի թէտապիրի տախի իթթիխաղ էյլէմիշ տիր։ Շէօյլէ քի, միւշարէլէյհ՝ հէր թարաֆա պէյանանամէլէր կէօնտէրիպ, պունլարտա էօլիւ եա սաղ օլարագ պիր էշգրյա բէխիսինի հիւքիմէթէ թէսլիմ իտէնէ 30 վէ պիր տաի հայտուտ իչիւն 20 լիրա վերիլճէճինի իլան էյլէմիշ տիր։ Բաշի միւշարէլէյհ՝ Ցելի Օղլան նամ մէշհուր վէ տէհլէթլի հայտուտ բէխինի վէ տվէնէսինտէն պիրինի գաթլ իթմիշ օլան քէսանա 70 լիրա վերէրէք, պու վատինի տախի իճրա էյլէմիշ տիր։

—

Կիրիտտէն չէքիլէն պիր թէլեկրաֆա կէօրէ, Ամիրալ Գրանցը թահթը գօմանտասընտա պուլունան Ֆրանսայ տէվլէթինին Ադտենիլ տօնանմասը էվվելլի սապագ Սուտա լիմանընա վիւրուտ էյլէմիշ տիր։

—

Լօնդրատան իշար օլունտրզընա կէօրէ, Ինկլիթերրա վէլիի ահտը բրլնս տը կալ իլէ խարիճէյէ նաղրը գօնթ Կրանվիլ էլեէվմ չէհրը մէգբիւրտէ պուլունան խրտիվը սապագ իսմաիլ բաշա հաղրէթլերինէ պիր վիղիթա վերտիքլերի կիպ, լօրտ Տիւֆրին տախի բաշի միւշարէլէյհ էլէ պիր միւլագաթտա պուլունաճագիմշ։

—

Տէրսաատէթ Ալէմանեա սէֆարէթի մայէթ վարօրրընն սանարգելարը՝ մէղբիւր վարօրրն սանտրզընտան պիր խայը մէպլաղ սրրգաթ իտէրէք սավուշմուշտրը։

—

Էվրօբատա Պահրը Սէֆիտ սէվահիլինտէ Ֆրանսա իթթիսալինտէ 5740 գատար նուֆուսը էհալիսի օլան Մօնագօ նամրնտա պիր քիւչիւճէք էմարէթ մէվճուտ օլտրզը վէ պու մահալ Էվրօբանրն էն մէշհուր գումարխանէսի մագամընտա պուլունտրզը մալիմ տիր։

Պու տէֆա Էվրօբա կաղէթալարընտա օգունտրզընա կէօրէ, էմարէթը մէղբիւրէ բրէնսի՝ իւլքեաի մէքիւրը օն միլեօն ֆրանգա մէղատա չէգարմշ օլմաղլա, պուրսանը Ֆրանսանրն միպայէա իսէճէկի մէմուլ օլունույօր։

—

Էվվելլի կէճէ սաաթ 4 գարալարրընտա Գալաթատա Քիւրքճիւ գարուսընտա պիր Եունանլը ախչապ պագալ տիւքքանընտան աթէչ զուհուր իտէրէք, 9 տիւքքեան միւհթէրէգ օլմուշ տրը։

—

Իշիտիրտիյինէ կէօրէ, կէչէն ճումա կիւնիւ Էրէն քէշիւնտէ թիւթիւն գօճուլարը թարաֆընտան իլի չուվալ եարբաղ թիւթիւն գաչաղը տերտէսթ օլունմուշ տրը։

Գաչագճրլար մէրգուման գօլճուլարրն կէլտիրլերինի խապէր ալընճա, էրլէրինտէ պուլունան թիւթիւնլերինի քիմիսի գույա քիմիսի լաղրմա ամմշլար վէ պիր չօգտարրնը տախի աթէչէ վերիպ եագմշլար տրը։ Պէօյլէճէ խարապ խտիէն թիւթիւնիւն մրգտարը 500 դրյէ մրգտարընտա օլտուգու թախմին օլունմուշ տրը։

—

Մ· Պարօն վանէօվը նամ զաթ՝ Մէրսին իլէ Ադանա արասընտա չրմէնտրֆէր ինչասը իչիւն մալիք օլտրզը իմթիյազ ֆէրմանընն իճրատ ահքատը զրմնընտա պիր շիրքէթը միզթէտիրէի մարիյէ թէչքիլինէ մուվաֆֆագ օլմշ տրը։ Իշպու շիրքէթին ադալարը տախիր միքտէ թէտարիք օլունմշլար, վէ Պանգը Օսմանի վէ Տէրսաատէթին տիկէր պադը պանդալարը իշպու թէշէպսիսին ըիյատէթինի տէրէօհտէ իլէ իշէ տախիր օլմշլար տրը։

Ինչասը իչիւն իմթիյազ վերիլմշ օլան խաթթ հէր նէ գատար բէք ուզուն տէյիլ խէ տէ, կէչէճէյի հէվալինին եաղընրզ միմպիթլիի սէպէպիյլէ տէյիլ, ճիհան վատիսինտէն կէչէրէք չըմալը չարգիյէ եանի վան վէ Տիյարպէքիրէ միինճէրը օրմագ իւզրէ ինչա օլունճագ պիր չրմէնտրֆէր խաթթընրն պաչը օրմագ հաէպսիյէ, էհէմմիյէթը ադիմէյի հաթիզ պուլունմուշ տրը։

—

Պիր միւատէթտէն պէրու թարապիտա իդամէթ իթմէքտէ պուլունան ճէպէլը Լիպանան միւթասարրֆը սապագ Բիւթէմ բաշա հաղրէթլերի պու կիւն վէ եա բաղար կիւնիւ Էվրօբայա ազիմէթ էյլէմէք իւզրէ պուլունտուղընտան, Պէյօղլունտա քեատին Լիւսէնպուրկ օթէլինէ նստրլը մէքեան էյլէմիշ տիր։

—

Իթալիա տէվլէթինին Տէրսաատէթ սէֆարէթի պաշ քատիպի Մ· Գոլլապիանօ՝ տիւնքի կիւն Բօմայա միթէվէճճիհէն Տէրսաատէթտէն հարէքէթ էյլէմիշ տիր։ Իմիէլճէ տախի եաղընրզը վէճհէյ, մումանիյէյ՝ Բօմատա մուհիմմ պիր մէմուրիյէթ թատեին օլընճագ տրը։

—

Թօրհանէ աչրզընտա զարգ օլան Բրօվոս վարօրրընն չրգարբլմասը՝ Իզմիր ըրիթթիտարրընն սահիպը իմթիյազը Մ· Տիւսօ գումբանեասը թարաֆընտան թէահհիւտ օլունուպ, պիր միւատէթտէն պէրու պիր խայը մէսարիֆ իլէ ուղրաչըմշը իսէ տէ, սէֆինէի մէղբիւրէյի տելիպ խալթթագմագ իչիւն տակրճրը տէնիպին ալթընտա լաղմմ գալամատրգլարընտան, մէղբիւր վարօրրն սուլուն եիւզինէ չրգարբլմասը գապի օլամյաճաղը անլաչրլմշը, վէ անճագ սէյրը սէֆանճէ մէչհուտ օլան մահզուրրն տէֆի իչիւն մէղբիւր սէֆինէնին տինամիթ պարութուիլէ բարչա բարչա իտիրէսի թասավվուր օլունմագտա իմիշ։

—

Աւսթրիա տէվլէթինին Իսքէնտերիյէ գօնսօսը Մ· Լոկոդէթի տիւն Տէրսաատէթէ կէլմիշ տիր։

—

Բէթերսպուրկտան Պերլինէ չէքիլէն պիր թէլէկրաֆա կէօրէ, վարշավիա գուբպինտէ Նաքի նամրնտա Աւսթրիալը պիր էրքեանը հարպ զապիթի թէվղիֆ իտիլիպ, մէրգումմ իւզերինտէ հարպա տարը բրան վէ բէսիմէր պուլունմուշ տրը։

Քէղալիք Ռիթպէրի նամրնտա Աւսթրիալը խաֆի պիր մէմուր Լէհիսթանտա տէրտէսթ օլունմշ տրը։ Պունլարրն իքիսի տէ վարշավիայա կէօնտէրիլմիշլեր տիր։

—

Լվվելլի կիւն Տէրսաատէթէ վիւրուտ իթտիյինի եաղընրզըմշ

Բուսիա սէֆիրի Մ· Նելիտօֆքն իքի իւչ կիւնէ գատար հուզուրը Շահանէյէ չրգաճաղը իշիտիլմիշ տիր։

—

Ձէնուպի Ամերիգատա վագը Բերու վէ Զիլի ճիւմհուրիյէթլերի պէյնինտէ պիր վագթատան պէրու մէվճուտ օլան մուհարէպէյէ խիթամ վերիլիպ, պու տէֆա միսսալէհանրն տախի գաթիլն ադտ օլունտրզրը Տեւլ Թէլլր-ֆ կագէթասը եաղըյոր։

—

Տէրսաատէթ Պուլկար էկզարգխանէսինտէ պիր ճէմիյէթը թէտրիսիյէ թէչքիլ գրլընմշ վէ ազարրը տախի ինթիսապ վէ թաչիին օլընմշ տրը։

—

Կէչէն բաղար էրթէսի կիւնիւ Գալաթատա պիր մէճլիս ադտ իթմիշ օլան Ինկլիզ թիւճճարլարը՝ տուէլը մուազզամ թարաֆընտան մէվզբի իճրայա վաղընա մուվաֆֆագաթ օլընան բաթենթա վերկիսինի գապուլ իթմէմէք չարեէրինի տախի թահթը թէղէքքիւրէ ալմշլար իմիշ։

—

Տօլմա Պաղչէ վէ Եէտի Գուլէ կազմանէէրի իչիւն կէչէն սէնէ իյճաղ իտէն քէօմիւրլէրին մուգաղէլի միւնագըռէսինին միւատէթի անդարիպ միւնագաղիյէ օլաճաղընա մէպնի, նըսֆը էրէկլի մատէնինտէն վէ նըսֆը տիկէրի մահալը սարբէ մէատինտէն ճէլպ ու թէպիմ օլունմագ իւզրէ լիւզումը գատար քէօմիւրիւն պիր միւնագատա միւպայասընա ատտ մուամէլէի իպթիտայիյէ Շեհրը Լամանթինճէ թէշէպպիւս վէ իպթիտար գըլընմշ տրը։

—

Մուհէնտիսխանէի Պերրիի Հիւմայուն նաղրը Գերիդ Մաղհար լաչա հաղրէթլերի՝ իքի այտան պէրու խասթա եաթմագտա օլտրզը հալտէ, տիւնքի կիւն վէֆաթ իթմիշ, վէ ճէնազէսի պէօյիւք ալայ իլէ գալտրբրլրզը, սուտուր իտէն պիր իրատէի Շահանէ մուճիպինճէ Տար իւչ Շէֆագա իթթիսալինտէ պիր թէքքէ տէրունինէ տէֆն իտիլմիշ տիր։

ԷՍԲԱՐԸ ԱՇԳ

Լիմանճեան Քեռովբէ էֆէնտին նին թէէլիֆքէրտէսի օլուպ, ումում միլլէթիմիզին թահսին ու ափէրինինէ վէ պիր խայլի թէպրիք ու թէհնիյէթլերէ մաղհալմուշ օլան վէ կազէթամիզը թէֆրիգա գըսմընտա տէրճ իտիլմիշ պուլունան ԷՍԲԱՐԸ ԱՇԳ նամ հիքայէի նէֆիսէնին քիթապը պու քէրրէ Պաղչէ գաբուսընտա Սուճը Պոդոս աղանրն տիւքքանընտա վէ Ուղուն չարշը ճատտէսինտէ փափաղան քիթապխանէսինտէ վէ Պէյօղլունտա Թիւթիւնճիւ տիւքքանընրընտա ֆիրուխթ օլունմագտա տրը։

Ֆիյ 12 ղրուշ

ՄՕՆԹԼ ԳՐԻՍԹՕ

Հիքայէի նէֆիսէի մէղբիւրէնին էրմէնի իւլ հրուֆ վէ թիւրքի իւլ իպարէ թէրճէմէսինին ցինճի ճիլտի տախի պու տէֆա մէյտանը ինթիշարէ չէգրպ, ճանճը վէ սան ճիլտի տէ տէրտէսթը թապ ու թէմմիլ իտուկի, վէ պէհէր ճիլտի 12չէր ղրուշա Պապը Ամի ճատտէսինտէ 7 նօմէրօլու Միհրան մանթպասընտա վէ տիկէր քիթապճը տիւքքանընրընտա ֆիրուխթ օլընտրզը՝ սահիպի Միհրան Նազաշճեան էֆէնտի թարաֆընտան իլան օլունուր։

3—2

ԻԼԱՆԸ ՄԱԽՍՈՒՍ

Պապը Ամի ճատտէսինտէ 20 նօմէրօլու խանէտէ վագը մանթպասմրզն իքինճի իւսթ գաթը պոշ օլուպ, տէօրթ պէշ օտայը չամիլ պուլունտրզընտան, ավոգաթ վէ տիշճի վէ սայիր պու միսիլլու էանաֆտան վէ եա մանինասը օլմայրպ տա եայընրզ հրուֆաթը օլան միւրէթթիպ վէ մանթպասնը էանաֆրնտան հէր քիմ պիր օտա վէ եա թէքմիլ մէղբիւր գաթը խաթիճար իթմէկէ արզու իտէր իսէ, մուգամէլէսի հադգընտա միւղաքէրէ իթմէք իւզրէ մանթպասմրզը թէշրիֆ իթմէսի լաղրմ կէլտիկինի պէյան իտէրիզ։

ՎԱՃԱՌԱԿԱՆ ԱՌԱՔՈՒՄ

ԳԱԳՀԵՂՈՒ ՎՏՀԱԵ

ԸՆԴԱՄԵՆԸ 200·000·000 ԵՂՈՒՄՔ ՀԻՍՈՒՍԻՆ

ԱՀԱՅԵՐԵՆ

ԱՐՄԱՆ ԱՐՄԱՆԻ ԵՎ ԸՆԿԵՐՆԵՐ

ԿԱՎԱՍԻՈՒԹԻՒՆ
ՇԱՀՈՒՆ
ՇԱՄԼԻՆԳԱՆ
ՏԱՎՈՒՇ
ՏԱՎՈՒՇՈՅ
ՀԱՎՆԱՆ
ՎԻՍԱՎՏՆԻՍՈՒ

ԱՀԱՅԵՐԵՆ

ՄԻՆՉԵՎ ԱՅՍՕՐ ՄԻՆՉԵՎ ԱՅՍՕՐ ՄԻՆՉԵՎ ԱՅՍՕՐ

ԱՄԱՆՈՐ ԱՄԱՆՈՐ ԱՄԱՆՈ